

การศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว

: กรณีศึกษานักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนแห่งหนึ่ง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A Study of Problem Conditions, Causes and Solving Guidelines of Aggressive Behavior

Problem : A Case Study of Upper Primary Students of a School in the Northeastern Region

เบญจวรรณ ขำเอนก (Benjawan Kham-anek)¹นिरนาท แสนสา (Niranart Sansa)² จิระสุข สุขสวัสดิ์ (Jirasuk Suksawat)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยการศึกษารายการผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 คน ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการสังเกต แบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบการเขียนอัตชีวประวัติ แบบบันทึกประจำวัน ระเบียบสะสม แบบการเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม และแบบทดสอบทางจิตวิทยา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) สภาพปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวของกรณีศึกษาจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ ประกอบด้วย ลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย และ ลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา (2) สาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าว เกิดจากผู้ให้ข้อมูลหลักเคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวที่บุคคลกระทำต่อกัน ได้แก่ พฤติกรรมก้าวร้าวของบิดามารดา คนในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน บุคคลในชุมชน และจากการเสพสื่อประเภทต่างๆ และ (3) แนวทางการแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ (3.1) ตัวผู้ให้ข้อมูลหลักตระหนักในพฤติกรรมก้าวร้าวของตนเองว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมไม่ควรกระทำ (3.2) เพื่อนร่วมชั้นเรียนต่อต้านและหลีกเลี่ยงการปะทะที่ก่อให้เกิดความรุนแรงกับผู้ให้ข้อมูลหลัก และ (3.3) ครูประจำชั้นและผู้ปกครองร่วมมือกันให้การดูแลเอาใจใส่ในการแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ให้ข้อมูลหลักมากขึ้น เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ให้ข้อมูลหลัก

คำสำคัญ: พฤติกรรมก้าวร้าว การศึกษารายกรณี นักเรียนประถมศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช heartmemory99@gmail.com² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช niranart_5854@hotmail.com³ อาจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช jirasuk.STOU@gmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

Abstract

The purpose of this research was to conduct a case study of problem conditions, causes and guidelines for solving aggressive behavior problems of upper primary students of a school in the Northeastern Region of Thailand. The 5 people with aggressive behavior. Acquired by selecting specific. The tools used to collect data an Observation, Depth interviews, an Autobiography, Home visit, Cumulative Record, Diary, Survey, Profile Questionnaire and Psychological Tests. Data were analyzed using content analysis. The results were as follow : (1) aggressive behavior problems of case study students could be classified into two categories, namely, physical aggressive behavior problems and verbal aggressive behavior problems; (2) regarding the causes of aggressive behaviors, it was found that aggressive behaviors in the case study students were caused by their having previous experiences concerning aggressive behaviors of other people including their parents, family members, relatives, neighbors, people in the community, and aggressive behaviors shown in the various types of media; and (3) guidelines for solving aggressive behaviors were the following: (3.1) the case study students must realize that their aggressive behaviors were inappropriate and should not be undertaken; (3.2) their classmates must resist and avoid the confrontation that will result in violence against the case study students; and (3.3) homeroom teachers and parents must collaborate more to provide care to correct the aggressive behaviors of case study students in order to reduce their aggressive behaviors.

Keywords: Case study, Aggressive behavior, Upper Primary Students

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

บทนำ

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และสภาพแวดล้อม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ส่งผลให้เยาวชนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปจากอดีต จะเห็นได้จากข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์และทางสื่อรูปแบบต่างๆ จะพบว่าเยาวชนไทยมีพฤติกรรมการใช้ภาษา ถ้อยคำที่รุนแรง ข่มขู่ หยาบคาย ใช้ภาษาท่าทางที่ไม่เหมาะสม ก่อวินาศกรรม ทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย ยกพวกตีกัน ลักทรัพย์ ข่มขืน จนไปถึงการก่อคดีฆาตกรรมขึ้น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ล้วนเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และโดยส่วนมากจะมีการสะสมมาจากวัยเด็ก ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมนี้ในเด็ก เนื่องจากวัยเด็กเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ที่สามารถปรับพฤติกรรมได้ดีกว่าวัยผู้ใหญ่

ในการปลูกฝังให้บุคคลเกิดพฤติกรรมที่เหมาะสมนั้นควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก เพราะเด็กเป็นวัยที่มีพัฒนาการที่สำคัญวัยหนึ่งของชีวิต เป็นวัยที่กำลังแสวงหาสิ่งใหม่ๆ มาตอบสนองความต้องการของตนเอง การแสดงออกของเด็กที่ใช้บำบัดความต้องการของตนเองนั้น อาจขัดต่อสังคมหรือไม่ขัดต่อสังคมก็ได้ โดยที่เด็กอาจจะแสดงออกด้วยความตั้งใจ หรือไม่ตั้งใจก็ได้ ถ้าสิ่งที่เด็กแสดงออกไม่ขัดต่อสังคมก็ไม่ใช่การเสียหายแต่อย่างใด แต่ถ้าพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกแล้วทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ก็ควรได้รับการแก้ไขโดยเร็ว (ภาคยา โภกิกนิษฐ, 2547, น.1)

นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวนมาก เริ่มมีพฤติกรรมที่ส่อว่าจะก้าวร้าวมาแล้ว ตั้งแต่ในระดับชั้นประถมศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะการเจริญเติบโตตามธรรมชาติบางประการที่เข้ามารบกวนพัฒนาการ ทำให้เกิดความไม่สมดุลและความยุ่งยากในการปรับตัว ซึ่งพบมากในช่วงอายุ 9-14 ปี ในระยะดังกล่าวเป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและขบวนการความรู้ ความคิดต่างๆ ที่อาจกระตุ้นให้พ่อแม่และสังคมคาดหวังในตัวนักเรียนมากเกินไปจนนักเรียนปรับตัวไม่ทัน อาจก่อให้เกิดปัญหาทางจิตใจตามมา เช่น มีความวิตกกังวล ความคับข้องใจ ความขัดแย้ง ซึ่งจะเป็นสาเหตุของความก้าวร้าวได้ (ปิยศรี บรรณสาร, 2550, น.1) การควบคุมไม่ให้มีการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวของบุคคลนั้น ควรกระทำเสียตั้งแต่บุคคลนั้นยังอยู่ในวัยเด็กหรือวัยประถมศึกษา เพราะเด็กในวัยประถมศึกษานั้นสามารถเรียนรู้และจดจำได้ดี อีกทั้งประสบการณ์ในวัยประถมศึกษาจะเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตต่อไปในอนาคต (กรมวิชาการ, 2540, น. 23-26) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูและบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะอบรมสั่งสอน แนะนำ ช่วยเหลือให้เด็กในวัยประถมศึกษาที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสม โดยสามารถยับยั้งพฤติกรรมก้าวร้าว หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และพิจารณาว่าควรแสดงพฤติกรรมอย่างไร จึงจะเหมาะสม

จากการที่ผู้วิจัยสอนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ได้สังเกตเห็นพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนหลายประการ คือ ตวาด ตะโกน พุดจาหยาบคาย ล้อชื่อพ่อชื่อแม่ของเพื่อน เตะ ตี ต่อย ขว้างปาสิ่งของ ผลัก เขกศีรษะเพื่อนเป็นประจำ จากนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายทั้งหมด 41 คน พบว่ามีนักเรียนจำนวนหนึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนอยู่บ่อยครั้ง มักจะได้รับการตักเตือนจากครู แต่พฤติกรรมเหล่านั้นกลับยังคงอยู่เช่นเดิม ซึ่งส่งผลต่อสัมพันธภาพระหว่างเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน จึงควรได้รับการแก้ไขตั้งแต่วัยเยาว์

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาสภาพปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว สาเหตุที่ทำให้มีพฤติกรรมก้าวร้าว และดำเนินการช่วยเหลือ แก้ไข ให้นักเรียนเหล่านี้สามารถแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพื่อนต่อไป ซึ่งพฤติกรรมก้าวร้าวสามารถแก้ไขได้หลายวิธี เช่น การปรับพฤติกรรม การให้การปรึกษา การศึกษารายกรณี เป็นต้น และในขั้นนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะใช้การศึกษารายกรณี (Case Study) ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษารายละเอียดของ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

แต่ละบุคคลอย่างต่อเนื่องไประยะเวลาหนึ่ง แล้วนำรายละเอียดที่ได้มาวิเคราะห์ ตีความ เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและจะได้ใช้เป็นแนวทางการช่วยเหลือและแก้ไขต่อไป (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์, 2527, น.3)

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยการศึกษากรณี

นิยามศัพท์

สภาพปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง การแสดงออกในรูปของคำพูด และการกระทำที่รุนแรง ไม่ว่าจะ มีเจตนาหรือไม่เจตนา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการมุ่งร้ายผู้อื่นให้ได้รับอันตราย บาดเจ็บหรือเกิดความเสียหายทั้ง ทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนทรัพย์สินต่างๆ เพื่อขัดขวางความคับข้องใจ ความโกรธ ความเครียด ความวิตกกังวล และความรู้สึกไม่พอใจต่างๆ ที่มีต่อผู้อื่นและสิ่งรอบตัว ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (1.) พฤติกรรมก้าวร้าวด้านภาษา ถ้อยคำ ได้แก่ ตวาด ตะโกน พุดจาพุดคาย พุดด้วยน้ำเสียง แข็งกระด้าง พุดห้วนไม่มีหางเสียง พุดข่มขู่ พุดดูถูกเหยียดหยาม และล้อชื่อพ่อแม่ของเพื่อน (2.) พฤติกรรมก้าวร้าวทางด้านภาษาท่าทาง ได้แก่ เตะ ตี ขว้างปาสิ่งของ ผลัก ถีบ เขกศีรษะ และชกต่อย

สาเหตุของปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง ต้นเหตุที่ทำให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ได้แก่ สัญชาตญาณของบุคคล บุคลิกภาพส่วนตัว การถูกข่มขู่รุกราน การอบรมเลี้ยงดู และสิ่งแวดล้อมในสังคม อันได้แก่ ตัวแบบความก้าวร้าว สื่อต่างๆ ลักษณะของครอบครัว โดยเฉพาะครอบครัวที่แตกแยก และครอบครัวที่ขาดความรัก ความอบอุ่น เป็นต้น

แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ หมายถึง การแก้ไขปัญหามาตั้งแต่ต้นเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ได้แก่ การให้การปรึกษาเป็นรายบุคคล การปรับพฤติกรรม การแนะนำวิธีการเรียนที่เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองในทุกด้าน และส่งเสริมความสามารถของนักเรียน พร้อมทั้งดูแลเอาใจใส่โดยการติดตามผล ขอความร่วมมือจากครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน และการให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองในการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่นักเรียน

การศึกษารายกรณี (Case Study) หมายถึง การศึกษารายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับบุคคล ผ่านกระบวนการศึกษารายกรณีอย่างลึกซึ้ง ต่อเนื่องกันไปเป็นระยะเวลาหนึ่ง แล้วนำรายละเอียดที่ได้มาวิเคราะห์ ตีความ เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรม ซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาก็ได้ ถ้าเป็นปัญหาจะได้ใช้เป็นแนวทางในการที่จะช่วยเหลือหรือแก้ไข แต่ถ้าไม่เป็นปัญหา จะได้ใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน ส่งเสริม เพื่อให้บุคคลที่ถูกศึกษานั้น สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเชิงคุณภาพ แบบศึกษารายกรณี โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา สร้างข้อสรุปแบบอุปนัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนแห่งหนึ่ง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 คน ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ด้วยการใช้แบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก รวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการศึกษา 7 ขั้นตอน ดังนี้ (1.) กำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน ผู้วิจัยกำหนดว่าปัญหาคือพฤติกรรมก้าวร้าว แล้วตั้งสมมติฐานว่าเกิดจากตัวนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลัก, สิ่งแวดล้อม ได้แก่ บ้าน, โรงเรียน (ครู, นักเรียน), สังคม ได้แก่ เพื่อน, สื่อประเภทต่างๆ (2.) รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาใช้เครื่องมือ 8 เครื่องมือ และเมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ก็จะนำมาวิเคราะห์ทุกครั้ง เพื่อให้เข้าใจสาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าว ดังนี้ (2.1) การสังเกตและการบันทึกการสังเกตเพื่อเก็บข้อมูลไว้ประกอบการพิจารณาวินิจฉัย และเข้าใจพฤติกรรมเพื่อการช่วยเหลือต่อไป (2.2) การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยทำการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ทำการสัมภาษณ์บุคคลดังต่อไปนี้ นักเรียน, ผู้ปกครอง และเพื่อนนักเรียนในห้องเดียวกัน (2.3) การเขียนอัตชีวประวัติ ผู้ศึกษาให้นักเรียนเขียนบรรยายข้อความในแบบฟอร์มอัตชีวประวัติที่ผู้ศึกษากำหนดเพื่อให้นักเรียนเขียนเรื่องราวของตนเองตามความเป็นจริงที่สุด เป็นการเขียนแบบกำหนดหัวข้อให้เขียน (2.4) บันทึกประจำวัน เป็นการให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเขียนบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง เป็นการเปิดเผยความรู้สึกส่วนตัวที่มีต่อเหตุการณ์ และสภาพแวดล้อมรอบตัว เพื่อหาข้อมูลในเรื่องของการดำเนินชีวิตประจำวัน ความคิดเห็นที่มีต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งการเขียนบันทึกประจำวันนี้ทำให้ทราบนิสัยส่วนตัวของนักเรียน (2.5) ระเบียนสะสม ใช้ระเบียนสะสมเพื่อหาข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งทางโรงเรียนได้เรียบเรียงไว้แล้ว ผู้ศึกษาจะได้นำข้อมูลมาจัดกระทำและนำมาพร้อมกับข้อมูลที่ได้จากแหล่งอื่นๆ เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการวินิจฉัยสาเหตุที่มาของปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน (2.6) การเยี่ยมบ้าน เพื่อสังเกตความเป็นอยู่ทางบ้าน และรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทางบ้าน และยังเป็นความร่วมมือกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือนักเรียน (2.7) แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวนักเรียน เพื่อทราบรายละเอียดบางประการที่เป็นประโยชน์ต่อการวินิจฉัยปัญหา และการแก้ไขปัญหา (2.8) การใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยา (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์, 56-70) เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการวินิจฉัยปัญหา เพื่อเป็นประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ แบบทดสอบที่ใช้มีดังนี้ (1) Bender Gestalt Test (2) Draw A Person Test (3) Kinetic – House – Tree – Person (KHTP) (4) Kinetic – Family – Drawing (KFD) (5) Sentence Completion Test (SCT) (3.) การวินิจฉัยสาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าว ผู้ศึกษานำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเป็นพื้นฐานประกอบการนำทฤษฎีทางจิตวิทยามาช่วยในการวินิจฉัยหาสาเหตุ พร้อมทั้งหาวิธีการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา ตลอดจนแนะแนวทางแก่นักเรียนในการแก้ไขหรือปรับตัวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (4.) ทำนายผล ผู้ศึกษาบอกให้ผู้ให้ข้อมูลหลักทราบว่าปัญหานี้สามารถแก้ไขได้หรือไม่ โดยอาศัยความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เป็นผลมาจากการวิเคราะห์และการวินิจฉัยต่อเนื่องกันไปสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับการปรับตัวในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาดังกล่าว (5.) แนวทางการแก้ไขปัญหามีดังนี้ การให้ความช่วยเหลือโดยตรง หมายถึง การช่วยเหลือกับผู้ให้ข้อมูลหลักโดยตรง ปฏิบัติดังนี้ (5.1) การให้การปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้การปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Client-Centered Counseling) ของคาร์ล อาร์ โรเจอร์ส (Carl R. Rogers) การให้การปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้การปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ระบายความรู้สึกโดยเล่าถึงชีวิตในอดีตและชีวิตในปัจจุบัน เพื่อให้เขาเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย (5.2) การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น โดยการใช้การชี้แนะ การเสริมแรง และการใช้เบี่ยงเบนการเพื่อปรับเปลี่ยนและลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน (5.3) ขอความร่วมมือกับครูที่ประจำชั้น เพื่อปรึกษาปัญหาและขอความร่วมมือในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และการปรับตัวของเด็ก (5.4) ผู้วิจัยไปพบผู้ปกครองของผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือ แก้ไข ปัญหาและการป้องกัน ส่งเสริม (6.) การติดตามผล ผู้วิจัยทำการติดตามผลในขณะที่

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ทำการศึกษาทุกกระยะคือ ติดตามผลทุกครั้งที่ได้ไปพบข้อมูลหรือแต่ละครั้งที่ให้การช่วยเหลือป้องกันและส่งเสริมไปเพื่อ ประเมินว่าแนวทางในการช่วยเหลือนั้นถูกต้อง ได้ผลดีหรือไม่ อย่างไร จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขปรับปรุงต่อไป อย่างไรบ้าง (7.) การสรุปผลและข้อเสนอแนะ โดยสรุปผลลงในแฟ้มประวัติของผู้ให้ข้อมูลหลักทุกครั้ง หลังจากทำการช่วยเหลือนักเรียนไปแล้วในแต่ละครั้ง เพื่อให้ทราบว่าทำอะไรไปบ้าง รวมถึงให้ข้อเสนอแนะว่าจะมีการวางแผนทำอะไรในครั้งต่อไป และสรุปผลลงในแฟ้มประวัติของผู้ให้ข้อมูลหลัก ก่อนปิดการทำการศึกษาครั้งสุดท้าย

ผลการวิจัย

การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย คือ

ส่วนที่ 1 สรุปผลการศึกษารายกรณีนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว

กรณีศึกษาของเด็กชาย ก.

ประวัติ

เด็กชาย ก. เป็นเด็กชายไทย เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย นับถือศาสนาพุทธ อายุ 10 ปี รูปร่างผอมสูง สมส่วน ผิวคล้ำ ฆ้องดำ ใบหน้าเรียวยาว ลักษณะคล่องตัว ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง

ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชาย ก. เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ คือ ตัวผู้ให้ข้อมูลหลักเอง ได้แก่ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม และเกิดจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านครอบครัว มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี , ด้านโรงเรียน มีสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี , ด้านสังคม มีการเสพสื่อที่มีการใช้ความรุนแรง

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 7 เทคนิคดังกล่าว ผู้วิจัยวินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ก. มีพฤติกรรมก้าวร้าว จากสาเหตุดังต่อไปนี้ (1.) สาเหตุเกิดจากตัวผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ พัฒนาการจากบุคลิกภาพไม่เหมาะสม จากการสังเกต การสัมภาษณ์ อดีตชีวิตประวัติ การเยี่ยมบ้าน บันทึกประจำวัน แบบสอบถาม แบบทดสอบทางจิตวิทยา (DAP , Bender Gestalt Test) ให้ผลสอดคล้องกันโดยเด็กชาย ก. มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม ได้แก่ ดื้อเงียบ มีความก้าวร้าวทางปาก เช่น ชอบว่าคนอื่น ใช้งานไม่สุภาพ ชอบถากถาง ใช้งานว่าร้ายผู้อื่น ระแวงต่อคำพูดของบุคคลอื่น กลัวถูกวิจารณ์ หลงผิด มีความคิดความรู้สึกและการแสดงออกค่อนข้างดื้อรั้น บ่งชี้ถึงการสู้ไม่ถอย ไม่ยอมใคร ชอบคัดค้านต่อต้าน มีความทะเยอทะยาน เรียกร้องความรักและความสนใจจากผู้อื่น ก้าวร้าวมาก หวาดระแวง ต่อสู้เพื่อเรียกร้องความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มีวุฒิภาวะ รู้สึกขาดๆ จึงแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมา (2.) สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบทางจิตวิทยา (KHTP, KFD) พบว่า สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชาย ก. คือ สภาพครอบครัวที่บิดามารดาแยกทางกัน เด็กชาย ก. ไม่เคยรู้จักกับบิดาของตนเองเลย ส่วนมารดามีสามีใหม่ และมีลูกกับสามีใหม่ จึงมีเวลาดูแลเอาใจใส่เด็กน้อยลง ทำให้พฤติกรรมของเด็กเปลี่ยนไปทั้งที่บ้านและโรงเรียน เด็กชาย ก. ยังมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับเพื่อนในห้องอีกด้วย (3.) สาเหตุจากสังคม จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม พบว่า เด็กชาย ก. มีการเสพสื่อออนไลน์ประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น Line , Facebook , YouTube , Game ต่อสู้ และชอบดูหนังออนไลน์ ที่เกี่ยวกับการต่อสู้ บั่นทึง จากการเสพสื่อที่มีการใช้ความรุนแรงส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชาย ก. เนื่องจากเด็กชาย ก. ได้เลียนแบบการใช้ความรุนแรงจากสื่อ แล้วนำไปกระทำกับพี่ชาย และเพื่อนในห้อง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

กรณีศึกษาของเด็กชาย ข.

ประวัติ

เด็กชาย ข. เป็นเด็กชายไทย เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย นับถือศาสนาพุทธ อายุ 11 ปี รูปร่างสูงใหญ่ อ้วนท้วม ผิวคล้ำ ผมดำ ใบหน้ากลม ลักษณะไม่คล่องตัว ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง

ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชาย ข. เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ คือ ตัวผู้ให้ข้อมูลหลักเอง ได้แก่ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม และเกิดจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านครอบครัว มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี , ด้านโรงเรียน มีสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี , ด้านสังคม มีการเสกสือที่มีการใช้ความรุนแรง

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 7 เทคนิคดังกล่าว ผู้วิจัยวินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ข. มีพฤติกรรมก้าวร้าว จากสาเหตุดังต่อไปนี้ (1.) สาเหตุเกิดจากตัวผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ พัฒนาการจากบุคลิกภาพไม่เหมาะสม จากการสังเกต การสัมภาษณ์ อดีตชีวิตประวัติ การเยี่ยมบ้าน บันทึกประจำวัน แบบสอบถาม แบบทดสอบทางจิตวิทยา (DAP , Bender Gestalt Test) ให้ผลสอดคล้องกันโดยเด็กชาย ข. บุคลิกภาพไม่เหมาะสม ได้แก่ ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ความคิดกระเจิดกระเจิง ก้าวร้าว มองโลกในแง่ร้าย คิดน้อย ไม่อยากคิด ให้โดยหวังผล เป็นผู้รับมากกว่าผู้ให้ รู้สึกไม่มั่นคง รู้สึกไม่ปลอดภัย ต้องการชีวิตที่มั่นคง สมดุล รู้สึกขาดๆ ไม่เพียงพอ มีแนวโน้มเศร้าๆ อาจมีอาการวิตกกังวล สนใจแต่ตนเอง เรียกร้องความสนใจ ดึงดูดความสนใจ ให้ความสนใจตนเอง บางครั้งอาจถึงขั้นหลงตนเอง มีแรงขับที่จะเอาชนะ โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความก้าวร้าว สนใจเรื่องเพศตั้งแต่เยาว์วัย ปฏิเสธที่จะฟังคำวิจารณ์ ไม่ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ยึดหยุ่น และบ่งชี้ถึงการสู้ไม่ถอย ไม่ยอมใคร ชอบคัดค้านต่อต้าน ต้องการมีพลังร่างกายที่แข็งแรง ต้องการพิสูจน์ตนเองว่าแข็งแรงกว่าเพศหญิง พบในวัยรุ่นชายที่เหลวไหล ดื้อรั้น ชอบก่อการจลาจล รู้สึกอ่อนแอ รู้สึกไม่เป็นตัวของตัวเอง (2.) สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบทางจิตวิทยา (KHTP, KFD) พบว่า สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชาย ข. คือ สภาพครอบครัวที่บิดามารดาไปทำงานที่ต่างจังหวัด ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดู โดยเด็กชาย ข. อาศัยอยู่กับตาและยาย ซึ่งตาและยายต้องเลี้ยงดูน้องสาวคนเล็ก ทำให้ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่เด็กชาย ข. เท่าที่ควร จึงปล่อยให้เด็กชาย ข. ทำอะไรตามใจตัวเองอยู่เสมอ ทำให้เด็กชาย ข. ไม่ทราบว่สิ่งที่ตนเองทำ เป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือไม่ (3.) สาเหตุจากสังคม จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม พบว่า เด็กชาย ข. มีการเสกสือออนไลน์ประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น Line , Facebook , YouTube , Game ต่อสู้ต่างๆ จากการเสกสือที่มีการใช้ความรุนแรงส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชาย ข. เนื่องจากเด็กชาย ข. ได้เลียนแบบการใช้ความรุนแรงจากสื่อ แล้วนำไปกระทำกับเพื่อนในห้อง และบุคคลอื่นๆ

กรณีศึกษาของเด็กชาย ค.

ประวัติ

เด็กชาย ค. เป็นเด็กชายไทย เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย นับถือศาสนาพุทธ อายุ 11 ปี รูปร่างผอมสูง ผิวคล้ำ ผมดำ ใบหน้าเรียวยาว ลักษณะคล่องตัว ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชาย ค. เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ คือ ตัวผู้ให้ข้อมูลหลักเอง ได้แก่ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม และเกิดจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านครอบครัว มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี , ด้านโรงเรียน มีสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี , ด้านสังคม สภาพแวดล้อมในชุมชนที่มีบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 7 เทคนิคดังกล่าว ผู้วิจัยวินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ค. มีพฤติกรรมก้าวร้าว จากสาเหตุดังต่อไปนี้ (1) สาเหตุเกิดจากตัวผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ พัฒนาการจากบุคลิกภาพไม่เหมาะสม จากการสังเกต การสัมภาษณ์ อัดชีวประวัติ การเยี่ยมบ้าน บันทึกประจำวัน แบบสอบถาม แบบทดสอบทางจิตวิทยา (DAP , Bender Gestalt Test) ให้ผลสอดคล้องกันโดยเด็กชาย ค. บุคลิกภาพไม่เหมาะสม ได้แก่ ตื้อเงียบ มองโลกในแง่ร้าย คิดน้อย ไม่อยากคิด ถ้าโมโหจะโมโหร้ายมาก ให้โดยหวังผล เป็นผู้รับมากกว่าผู้ให้ มีความทะเยอทะยาน หวาดระแวง สงสัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลอื่น มีแรงขับที่จะเอาชนะ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับความก้าวร้าว มีความต้องการเป็นผู้นำทางสังคม และถ้าต้องการมากก็อาจจะมีความก้าวร้าว ความคิดความรู้สึกและการแสดงออกค่อนข้างตื้อตัน และมีแนวโน้มเข้มงวด ไม่ยอมยืดหยุ่น อารมณ์ไม่คงที่ เป็นสัญลักษณ์ที่บ่งชี้ว่ามีความขัดแย้งเกี่ยวกับบทบาททางเพศของตนเอง มีความทะเยอทะยาน และต่อสู้เพื่อความสำเร็จ เรียกร้องความรักและความสนใจจากผู้อื่น ต่อสู้เพื่อความเป็นตัวของตัวเอง (2) เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านครอบครัว จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม และแบบทดสอบสรุปได้ ดังนี้ สัมพันธภาพในครอบครัว เด็กชาย ค. สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชาย ค. คือ สภาพครอบครัวที่บิดามารดาแยกทางกัน บิดาแยกออกไปอยู่ข้างนอก ส่วนมารดาต้องทำงานหนัก เพื่อหาเงินเลี้ยงครอบครัว จึงมีเวลาดูแลเอาใจใส่เด็กน้อยลง ทำให้พฤติกรรมของเด็กเปลี่ยนไปทั้งที่บ้านและโรงเรียน, ด้านโรงเรียนจากการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่าสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียน ส่งผลต่อการมีพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชาย ค. เนื่องจากเด็กชาย ค. มักจะกลั่นแกล้งเพื่อนอยู่เป็นประจำ โดยเฉพาะเพื่อนผู้หญิงในห้อง ทำให้เพื่อนเกิดความเบื่อหน่าย และไม่ต้องการที่จะเล่นกับเด็กชาย ค. และด้านสังคมจากการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมในชุมชนที่มีบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม กระทำตัวเป็นนักเลง มีรุ่นพี่ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท ยกพวกตีกัน ใช้ความรุนแรง มีผลทำให้เด็กชาย ค. เลียนแบบ และมีความภาคภูมิใจในแบบอย่างที่ไม่เหมาะสม

กรณีศึกษาของเด็กชาย ง.

ประวัติ

เด็กชาย ง.เป็นเด็กชายไทย เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย นับถือศาสนาพุทธ อายุ 11 ปี รูปร่างผอมสูง ผิวคล้ำ ผอมดำ ใบหน้าเรียวยาว ลักษณะคโหล่งตัว ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง

ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชาย ง. เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ คือ ตัวผู้ให้ข้อมูลหลักเอง ได้แก่ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม และเกิดจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านครอบครัว มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี , ด้านโรงเรียน มีสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี , ด้านสังคม มีการเสพสื่อที่มีการใช้ความรุนแรง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 7 เทคนิคดังกล่าว ผู้วิจัยวินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย จ. มีพฤติกรรมก้าวร้าวจากสาเหตุดังต่อไปนี้ (1) สาเหตุเกิดจากตัวผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ พัฒนาการจากบุคลิกภาพไม่เหมาะสม จากการสังเกต การสัมภาษณ์ อดีตชีวิตประวัติ การเยี่ยมบ้าน บันทึกประจำวัน แบบสอบถาม แบบทดสอบทางจิตวิทยา (DAP , Bender Gestalt Test) ให้ผลสอดคล้องกันโดยเด็กชาย จ. บุคลิกภาพไม่เหมาะสม ได้แก่ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงเกินไป ไม่รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น (ตัวเองแต่ใจตนเอง) ดื้อเงียบ มองโลกในแง่ร้าย มีอคติให้โดยหวังผล เป็นผู้รับมากกว่าผู้ให้ เรียกร้องความสนใจ ดึงดูดความสนใจ ให้ความสนใจตนเอง บางครั้งอาจถึงขั้นหลงตนเอง ปราศจากศิลปะ ค่อนข้างก้าว กระด้าง มีแรงขับที่จะเอาชนะ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับความก้าวร้าว แสดงถึงความหยิ่ง รู้สึกถูกผู้อื่น ผู้อื่นนำรังเกียจ ก้าวร้าว เป็นศัตรูกับผู้อื่น ทั้งนี้เพราะรู้สึกที่ตนเองอ่อนแอ และรู้สึกไม่มั่นคงพยายามต่อสู้และพิสูจน์ว่ามีความเป็นชาย ควบคุมตนเองไม่ได้ อยากทำอะไรทำ ไม่ยืดหยุ่นและบ่งชี้ถึงการสู้ไม่ถอย ไม่ยอมใคร ชอบคัดค้านต่อต้าน พยายามต่อสู้เพื่อชีวิต เน้นการใช้กำลังมากกว่าใช้สมอง ก้าวร้าวมาก หวาดระแวง ต่อสู้เพื่อความเป็นตัวของตัวเอง ไม่แน่ใจเกี่ยวกับการต่อสู้ เพื่อความเป็นตัวของตัวเอง พยายามไขว่คว้าและต้องการอย่างแรงกล้าที่จะหนีออกจากสภาพแวดล้อมที่มีความขัดแย้ง (2) เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านครอบครัว จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม และแบบทดสอบสรุปได้ว่า สัมพันธภาพในครอบครัว เด็กชาย จ. สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชาย จ. คือ สภาพครอบครัวที่บิดามารดาแยกทางกัน บิดาแยกออกไปอยู่ข้างนอก ส่วนมารดามีสามีใหม่เป็นชาวต่างชาติ ไม่ค่อยกลับมาหา และไม่ค่อยสนใจดูแลเอาใจใส่เด็กชาย จ. เท่าที่ควร จึงทำให้พฤติกรรมของเด็กเปลี่ยนไปทั้งที่บ้านและโรงเรียน และด้านโรงเรียน จากการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่าสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียน ส่งผลต่อการมีพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชาย จ. เนื่องจากเด็กชาย จ. มักจะชอบแกล้งเพื่อนอยู่เป็นประจำ และชอบหาเรื่องเพื่อนในห้อง ทำให้เพื่อนไม่ต้องการที่จะเกี่ยวข้องกับอะไรกับเด็กชาย จ. (3) สาเหตุจากสังคม จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม พบว่า เด็กชาย จ. มีการเสพสื่อออนไลน์ประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น Line , Facebook , YouTube , Game ที่ใช้ความรุนแรงต่างๆ จากการเสพสื่อที่มีการใช้ความรุนแรงส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชาย จ. เนื่องจากเด็กชาย จ. ได้เลียนแบบการใช้ความรุนแรงจากสื่อ แล้วนำไปกระทำกับเพื่อนในห้อง และรุ่นน้องในโรงเรียน

กรณีศึกษาของเด็กชาย จ.

ประวัติ

เด็กชาย จ. เป็นเด็กชายไทย เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย นับถือศาสนาพุทธ อายุ 11 ปี รูปร่างผอม เตี้ย ผิวคล้ำ ผอมดำ ใบหน้าเรียวยาว ลักษณะคอสองตัว ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง

ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชาย จ. เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ คือ ตัวผู้ให้ข้อมูลหลักเอง ได้แก่ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม และเกิดจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านครอบครัว มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี , ด้านโรงเรียน มีสัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี , ด้านสังคม มีการเสพสื่อที่มีการใช้ความรุนแรง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมทั้ง 7 เทคนิคดังกล่าว ผู้วิจัยวินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย จ. มีพฤติกรรมก้าวร้าวจากสาเหตุดังต่อไปนี้ (1) สาเหตุเกิดจากตัวผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ พัฒนาการจากบุคลิกภาพไม่เหมาะสม จากการสังเกต การสัมภาษณ์ อดีตชีวิตประวัติ การเยี่ยมบ้าน บันทึกประจำวัน แบบสอบถาม แบบทดสอบทางจิตวิทยา (DAP , Bender Gestalt Test) ให้ผลสอดคล้องกันโดยเด็กชาย จ. บุคลิกภาพไม่เหมาะสม ได้แก่ อารมณ์อ่อนไหว มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงเกินไป ไม่รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น (คือเอาแต่ใจตนเอง) ดื้อเงียบ มีความลังเล กังวล ให้โดยหวังผล เป็นผู้รับมากกว่าผู้ให้ มีความทะเยอทะยาน รู้สึกขาดๆ ไม่เพียงพอ แสดงถึงการคิดซ้ำๆ ทำซ้ำ เกี่ยวกับสิ่งที่ทำให้ตนเองผิดหวัง และมีความรู้สึกผิด รู้สึกว่าตนเองขาดๆ มาพอใจในตนเอง เป็นบุคคลที่ให้ความสนใจแต่ตนเอง สัมพันธ์กับการควบคุมตนเองเกี่ยวกับเรื่องเพศไม่ได้ มีแรงขับที่จะเอาชนะ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับความก้าวร้าว แสดงถึงความเป็นปรีชา และความโกรธ ความก้าวร้าว ชอบวิจารณ์ ชอบพูดหยาบคาย มีความต้องการเป็นผู้นำทางสังคม และถ้าต้องการมากก็อาจจะเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว ปฏิเสธที่จะรับฟังคำวิจารณ์ ไม่ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความคิดความรู้สึกและการแสดงออกค่อนข้างดื้อรั้น และมีแนวโน้มเข้มงวด ไม่ชอบยืดหยุ่น อารมณ์ไม่คงที่เป็นสัญลักษณ์ที่บ่งชี้ว่า มีความขัดแย้งเกี่ยวกับบทบาททางเพศของตนเอง พยายามต่อสู้เพื่อชีวิต เป็นการใช้กำลังมากกว่าการใช้สมอง พยายามต่อสู้หรือพิสูจน์ว่าตนมีความแข็งแกร่ง มีพลัง มีความรู้สึกที่ตนเองมีอะไรขาดๆ ไม่เหมือนคนอื่น จึงพยายามทำอะไรเพื่อทดแทนในสิ่งที่ตนเองขาด ขาดความเป็นตัวของตัวเอง โดยพยายามต่อสู้เพื่อความเป็นอิสระ ต่อสู้เพื่อความเป็นตัวของตัวเอง (2) เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านครอบครัว จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม และแบบทดสอบสรุปได้ดังนี้ โดยสาเหตุที่ทำให้เด็กชาย จ. มีพฤติกรรมก้าวร้าวเนื่องจากบิดาถูกจำคุกเป็นเวลาหลายปี มารดามีสามีใหม่ และไปทำงานที่ต่างจังหวัดอยู่บ่อยครั้ง ไม่ค่อยมีเวลาอบรมสั่งสอนและดูแล เด็กชาย จ. จึงรู้สึกว่าขาดความรักความอบอุ่น อยากให้ครอบครัวอยู่พร้อมหน้าอย่างมีความสุขและมีเวลาอยู่ด้วยกันแต่ไม่สามารถเป็นไปได้ อีกทั้งไม่ได้รับความสนใจและเอาใจใส่จากมารดาอย่างที่เด็กชาย จ. ต้องการ เด็กชาย จ. จึงกดดันภายในจิตใจ ดังนั้นจึงนำความกดดันที่ได้รับจากครอบครัวมาแสดงออกโดย วิธีไม่ตั้งใจเรียนและจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวกับเพื่อนเสมอ และด้านโรงเรียน จากการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่าสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนในชั้นเรียน ส่งผลต่อการมีพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชาย จ. เนื่องจากเด็กชาย จ. มักจะชอบแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อเพื่อนอยู่เป็นประจำ และชอบหาเรื่องเพื่อนในห้อง และรุ่นน้อง รวมไปถึงข่มขู่เพื่อเอาเงินจากเพื่อนและรุ่นน้องอีกด้วย จึงทำให้เพื่อนและรุ่นน้องไม่ยอมเข้าใกล้เด็กชาย จ. (3) สาเหตุจากสังคม จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม พบว่า เด็กชาย จ. มีการเสพสื่อออนไลน์ประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น Line , Facebook , YouTube , Game ที่ใช้ความรุนแรงต่างๆ ต่อสู้ จากการเสพสื่อที่มีการใช้ความรุนแรงส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชาย จ. เนื่องจากเด็กชาย จ. ได้เลียนแบบการใช้ความรุนแรงจากสื่อ แล้วนำไปกระทำกับเพื่อนในห้อง รุ่นน้องในโรงเรียน น้องชาย และบุคคลอื่นๆ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ส่วนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว จากการศึกษา นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว จำนวน 5 คน ผู้วิจัยสามารถสรุปผล ออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 สภาพปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว

จากการศึกษาสภาพปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ สามารถจำแนก สภาพปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวออกเป็น 2 ลักษณะ ประกอบด้วย 1) ลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย เป็นการแสดงออกที่นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อบุคคลผ่านการกระทำทางกาย เช่น การเตะ การชกต่อย การใช้กำลัง เป็นต้น โดยกรณีศึกษาเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ยังไม่มีการใช้อุปกรณ์หรืออาวุธอื่นๆ นอกเหนือจากร่างกายของตนเอง เช่น เข่า ศอก หมัด เท้า เป็นต้น และ 2) ลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา เป็นการแสดงออกที่นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อบุคคลผ่านการกระทำทางวาจา เช่น การวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นอย่างรุนแรง ใช้วาจาหยาบคาย นินทาผู้อื่น พุดจาใส่ร้ายทำให้ผู้อื่นเสียใจ เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 สาเหตุพฤติกรรมก้าวร้าว

จากการศึกษาสาเหตุพฤติกรรมก้าวร้าวในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ คือ ผู้ให้ข้อมูลหลัก เคยพบเจอพฤติกรรมก้าวร้าวที่บุคคลอื่นกระทำต่อกัน คือ จากบิดามารดา คนในครอบครัว บ้านใกล้เคียง เพื่อนฝูง เพื่อนบ้าน บุคคลอื่นๆ ในชุมชน และพบเห็นจากการเสพสื่อประเภทต่างๆ โดยเป็นแรงจูงใจและเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อบุคคลอื่น คือ เมื่อเกิดความไม่พอใจบุคคลอื่น เกิดความรู้สึกต่อต้าน เกิดอารมณ์โมโห และโกรธเมื่อไม่ได้ตั้งใจ หรือไม่เป็นไปตามที่ตนเองต้องการ จึงอยากกลั่นแกล้งเพื่อเอาชนะบุคคลอื่น รวมไปถึงมีความชื่นชอบการใช้กำลัง การใช้ความรุนแรง และการเอาชนะ

ประเด็นที่ 3 แนวทางการช่วยเหลือเบื้องต้นนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว

แนวทางการแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ตัวผู้ให้ข้อมูลหลักตระหนักในพฤติกรรมก้าวร้าวของตนเองว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ไม่ควรกระทำ เพื่อนพยายามหลีกเลี่ยงการปะทะ ไม่ถือสาหาความกับผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อไม่ให้เกิดการทะเลาะวิวาทใหญ่โต และผู้ปกครองควรให้การดูแลเอาใจใส่ให้มากขึ้น ไม่ปล่อยปละละเลยกับพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ให้ข้อมูลหลัก จนเกิดเป็นความเคยชิน และเป็นนิสัยที่ไม่ดี ที่อาจจะติดตัวผู้ให้ข้อมูลหลักไปจนตลอดชีวิต

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวินิจฉัย พบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 5 คน ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 สภาพปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว

สภาพปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว สามารถจำแนกสภาพปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวออกเป็น 2 ลักษณะ ประกอบด้วย 1) ลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย และ 2) ลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประสาร ทิพย์ธารา (2521, น.63) ได้กล่าวเกี่ยวกับความก้าวร้าว เป็นการปรับตัวประเภทต่อสู้ ที่ไม่คำนึงถึงอุปสรรคที่ขวางกั้น หรือไม่คำนึงถึงว่าสังคมจะยอมรับหรือไม่ บางทีก็เป็นการประชดประชันสังคม ใช้แต่พลังกำลังที่มีอยู่ทุ่มเทเพื่อเอาชนะอุปสรรคที่ขวางกั้น ความก้าวร้าวแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) ความก้าวร้าวทางกาย (Physical Aggression) ได้แก่ การทะเลาะ ชกต่อย อาละวาด ลักขโมย บางคนโกรธใครแล้วก็ชกต่อย ทำ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ร้ายร่างกายหรือแกล้งลับหลัง บุคคลที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำเป็นว่าเป็นภัยต่อสังคมอย่างยิ่ง ในฐานะที่เป็นบุคคลอันธพาลป่าเถื่อน เด็กที่มีนิสัยอันธพาลมักมีสาเหตุมาจาก ความไม่สมหวังทางจิตใจ ถูกพ่อแม่ทิ้งขว้าง ขาดความอบอุ่น เอาชนะอุปสรรคไม่ได้ (2) ความก้าวร้าวทางวาจา (Verbal Aggression) เป็นพฤติกรรมเช่นเดียวกับความก้าวร้าวทางกาย แต่ไม่รุนแรงมากนัก เป็นแต่เพียงการวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง ใช้วาจาหยาบคาย ขาดคุณสมบัติผู้ดี ชอบตั้งวงนินทาชาวบ้าน นำข้อบกพร่องของผู้อื่นมาวิจารณ์เป็นเรื่องขบขัน

ประเด็นที่ 2 สาเหตุพฤติกรรมก้าวร้าว

1. สาเหตุจากตัวผู้ให้ข้อมูลหลัก

1.1 การพัฒนาบุคลิกภาพ ปัญหาเกี่ยวกับความผิดปกติทางด้านบุคลิกภาพ กล่าวคือ มีพัฒนาการทางบุคลิกภาพไม่ดี ทั้งนี้พัฒนาการของบุคลิกภาพตามความเชื่อของ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) (วัชรภรณ์ อภิวัชรางกูร, 2535, น.165 ; อ้างอิงจากอาภา จันทรสกุล, 2531) กล่าวว่า มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับพลังกับลักษณะทางชีวภาพ อันนำไปสู่ลักษณะทางสุขภาพจิตของบุคคล กล่าวได้ว่าหากบุคคลผ่านพัฒนาการแต่ละขั้นตอนไม่เหมาะสม เกิดการติดตรึง ก็จะทำให้เกิดความผิดปกติของบุคลิกภาพ โดยเฉพาะในช่วงห้าปีแรกของชีวิต ถือว่าเป็นช่วงของการสร้างพื้นฐานของบุคลิกภาพ ประสบการณ์ที่รุนแรงที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ จะมีผลกระทบกระเทือนไปตลอดชีวิตของเด็ก พ่อแม่จึงต้องตระหนักถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและการสร้างเสริมประสบการณ์และองค์ประกอบทางสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานและบุคลิกภาพที่เหมาะสมแก่เด็ก จากการพัฒนาการทางบุคลิกภาพไม่ดี ปัญหาที่ตามมาคือ การไม่สามารถพัฒนาตนเองได้ จึงเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย รู้สึกว่าตัวเองไม่มีค่า ความภาคภูมิใจในตนเองลดลง เกิดความสับสนในบุคลิกภาพ ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นไม่ดี ขาดความสัมพันธ์และไม่สามารถเข้ากันได้ดีกับสังคมไม่สามารถจะไปให้ถึงจุดหมายของตนได้

1.2 การเลียนแบบ โดยแบ่งการเลียนแบบที่นักเรียนใช้เป็นตัวแบบออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.2.1 การเลียนแบบจากคนในครอบครัว ครอบครัวของเด็กจะเป็นแหล่งชี้แนะถึงสิ่งต่าง ๆ ในสังคมให้แก่เด็ก เด็กจะเริ่มสร้างบุคลิกภาพและความรู้สึกผิดชอบชั่วดีจากการได้ปะทะสังสรรค์กับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวเขา Superego ถูกสร้างขึ้นโดยการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวและค่อย ๆ สะสมซึมซาบเข้าไปเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดีในตัวเอง ความรู้สึกนี้ถูกสะสมมาจากตัวแบบในครอบครัว โดยตัวแบบบอกให้เขาว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด

1.2.2 การเลียนแบบจากเพื่อน ด้านการเลียนแบบเพื่อน พบว่าส่วนใหญ่เด็กนักเรียนได้รับอิทธิพลด้านพฤติกรรมก้าวร้าวจากกลุ่มเพื่อนที่นักเรียนคบ ทั้งนี้เพราะนอกจากครอบครัวแล้ว นักเรียนจะมีความใกล้ชิดกับเพื่อนมากที่สุด ดังนั้นการรวมกันเป็นกลุ่มเป็นพวก ย่อมทำให้นักเรียนมีค่านิยมที่เหมือนกัน มีทัศนคติที่คล้ายกัน ทำพฤติกรรมที่เหมือนกัน และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลเป็นตัวอย่างและชักจูงให้กระทำพฤติกรรมต่างๆ ได้โดยง่าย ดังนั้นการคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความก้าวร้าว ย่อมส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวสูง

1.2.3 การเลียนแบบจากสื่อประเภทต่างๆ ด้านเลียนแบบสื่อ พบว่าเป็นสาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ทั้งนี้เพราะ สื่อเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนกระตุ้นให้เกิดการก่ออาชญากรรมและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เพราะสื่อเป็นแหล่งสะท้อนให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามทางด้านลบ เพราะสิ่งที่ตนอยากรู้พร้อมที่จะเรียนรู้พร้อมที่จะทำตามตรงกับสิ่งที่สื่อเผยแพร่ให้เห็นในรูปภาพในหนังสือ ในภาพยนตร์ หรือในทีวี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอีรอน (Eron, 1982 , pp. 3) ที่ว่า ภาพยนตร์เรื่องราวหรือสารคดีที่เกี่ยวกับความรุนแรง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

การต่อสู้ และการฆ่ากัน มีความสัมพันธ์กับระดับความก้าวร้าวในจิตใจของเด็ก ยิ่งดูมากขึ้นเท่าไร เด็กจะยิ่งมีความก้าวร้าวเพิ่มขึ้นมากเท่านั้น

2. สาเหตุจากสภาพครอบครัว

2.1 ลักษณะการเลี้ยงดูบุตรที่ไม่ถูกต้อง วิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นตัวแปรสำคัญตัวหนึ่งที่มีผลต่อสุขภาพจิตหรือแนวคิดของเด็กได้ (Wechsler and others, 1970, pp. 2) นอกจากนั้นวิธีเลี้ยงดูบุตรยังมีผลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองหรือความภาคภูมิใจในตนเองด้วย ซึ่งอาจแบ่งวิธีการเลี้ยงดูบุตรได้ 3 แบบดังนี้ (จันทร์ฉาย พัทธศิริกุล, 2532, น.24 ; อ้างอิงจาก Hamachek, 1978)

2.1.1 แบบใช้อำนาจบังคับหรือควบคุมดูแลมากเกินไป พ่อแม่ประเภทนี้จะมีลักษณะยึดมั่นในกรอบประเพณี กฎระเบียบต่าง ๆ มาก และจะบังคับควบคุมให้เด็กปฏิบัติตามหากฝ่าฝืนก็จะลงโทษโดยไม่รับฟังเหตุผลจะยึดมั่นในความคิดของตนเอง เด็กต้องเชื่อฟังและอาจสั่งให้มีความรับผิดชอบทำตามข้อบังคับของสังคม แต่ตนเองไม่ค่อยปฏิบัติตาม หรืออาจเป็นพ่อแม่ที่ควบคุมดูแลเอาใจใส่ปกป้องมากเกินไปจนกลายเป็นการก้าวร้าว รบถ่มลูก หรือมีความวิตกกังวล ห่วงใจลูกมากเกินไป จนทำให้เด็กรู้สึกหวาดกลัว ขาดความเป็นตัวของตัวเอง

2.1.2 แบบมีเหตุผล ให้ความอบอุ่น จะเป็นพ่อแม่ที่มีเหตุผล ให้ความรักความอบอุ่น ความเอาใจใส่ และความนับถือต่อลูก ใช้อำนาจตามบทบาทของตนอย่างเหมาะสมโดยเน้นการให้รางวัลมากกว่าการลงโทษ มีกฎระเบียบที่ชัดเจนให้เด็กปฏิบัติ แต่ยืดหยุ่นได้ตามที่สอนลูกเช่นกัน และให้ความช่วยเหลือเด็กได้พัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น

2.1.3 แบบปล่อยปละละเลย จะเป็นพ่อแม่ที่ไม่บังคับ ไม่ก้าวร้าว ไม่ลงโทษยอมรับในการกระทำของเด็กเกือบทุกอย่าง เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นต่อการตัดสินใจการวางกฎระเบียบของครอบครัว สามารถกำหนดกิจกรรมของตนเองได้เป็นอันมาก โดยที่พ่อแม่ไม่ได้สนับสนุนให้เด็กประพฤติตนตามมาตรฐานของสังคมภายนอก พ่อแม่จึงมักจะไม่มีความเห็นขัดแย้งกับเด็ก มักหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับเด็กเมื่อเด็กไม่เชื่อฟังจะเห็นได้ว่า วิธีการเลี้ยงลูกแบบให้อำนาจบังคับหรือควบคุมดูแลมากเกินไป และแบบปล่อยปละละเลย จะทำให้เด็กขาดความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มั่นใจในตนเอง มีความรู้สึกหวาดกลัว ความเอาใจใส่ ซึ่งจะทำให้เด็กรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในชีวิต เชื่อมมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ เห็นคุณค่าในตนเอง ดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างที่ตนปรารถนา

2.2 การได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสม การที่เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา อาจเนื่องจากสาเหตุการเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสมในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 การควบคุมที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ 1) ครอบครัวที่ควบคุมลูกมากเกินไป ครอบครัวที่ควบคุมลูกมากเกินไป มักมีสาเหตุจากการที่พ่อแม่มีความวิตกกังวลในพฤติกรรมของลูก พ่อแม่มักคิดว่าพฤติกรรมที่ลูกแสดงออกมานั้นไม่ถูกต้อง เป็นการขาดความนับถือพ่อแม่ ไม่นับใจต่อครอบครัวและพยายามมีอำนาจเหนือคนในครอบครัว พ่อแม่จึงตอบสนองด้วยการควบคุมลูกอย่างเข้มงวด แต่ยิ่งควบคุมมากเท่าไรวัยรุ่นก็จะหนีจากการควบคุมมากขึ้น โดยการต่อต้าน ทำหาย และทำในสิ่งที่ตรงข้ามกับที่พ่อแม่ต้องการ บางคนอาจแสดงออกมาเป็นปัญหาทางอารมณ์แทนแต่ทั้งหมดนี้ก็เพื่อจะหนีจากการควบคุมที่เข้มงวดนั่นเอง 2) ครอบครัวที่ควบคุมลูกน้อยเกินไป การที่ครอบครัวควบคุมลูกน้อยเกินไป มักมีสาเหตุมาจากการที่พ่อแม่มีความกังวลในวิธีการที่ตนเองควบคุมลูก เช่น อาจรู้สึกผิด ถ้าต้องลงโทษลูก กลัวว่าตนเองจะทำให้ลูกรู้สึกอึดอัด ถ้ายุ่งกับลูกมากเกินไปหรือกลัวว่าตนเองจะ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ก้าวร้าว ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ จึงไม่ยอมควบคุมพฤติกรรมของลูก ปล่อยให้ลูกทำอะไรก็ได้ตามใจชอบ พ่อแม่บางคนคิดว่าลูกกำลังช่วยตนเองได้ดี และสามารถก้าวไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ได้โดยไม่ต้องมีใครมาดูแลช่วยเหลือ แต่ยิ่งปล่อยให้ลูกมากเกินไป ลูกจะพยายามทำให้พ่อแม่มาใกล้ชิดมาสนใจ โดยการมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหามากเท่านั้น และบางครั้งอาจใช้วิธีที่เป็นอันตราย เช่น พยายามทำร้ายตัวเอง เป็นต้น ในวัยรุ่นที่ขาดทักษะในการช่วยตนเองหรือในการเข้าสังคม เมื่อได้รับอิสรภาพมากและขาดการควบคุมที่เหมาะสมก็อาจใช้อิสรภาพดังกล่าวไม่เป็น ทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมได้

2.2.2 พ่อแม่ไม่สามารถร่วมมือกันปกครองลูก ระเบียบวินัยในตัวเด็กเกิดจากความสม่ำเสมอในการอบรม พ่อแม่ที่ไม่สามารถร่วมมือกัน หรือมีความเห็นแตกต่างกันในการอบรมลูก จะทำให้การฝึกวินัยเป็นไปอย่างลุ่ม ๆ ดอน ๆ และทำให้เด็กเกิดความสับสน เมื่อลูกยังเล็กอาจจะมีเพียงปัญหาเดียว ไม่เชื่อฟัง แต่เมื่อเข้าวัยรุ่น ปัญหาจะมีความรุนแรงมากขึ้น โดยออกมาในรูปของพฤติกรรมเกรี้ยว

2.3 ครอบครัวแตกแยก ในครอบครัวแตกแยกนั้น บิดามารดาจะมีความขัดแย้งไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน การแยกกันอยู่หรือหย่าร้างกัน ทำให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องรับภาระในการเลี้ยงดูบุตรเพียงคนเดียว ความเครียดและความหงุดหงิดจากบิดามารดาจะถ่ายทอดไปสู่บุตร เด็กจะรู้สึกมีปมด้อยขาดความมั่นคง และหวาดหวั่น ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวได้ยาก อาจก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต ดังที่ ฝน แสงสิงแก้ว (วัชรภรณ์ อภิวัชรางกูร, 2535, น. 169 ; อ้างอิงจากฝน แสงสิงแก้ว, 2521, น. 21-22) กล่าวว่า สุขภาพจิตดีเริ่มต้นมาจากครอบครัว และกล่าวอีกว่าความผูกพันรักใคร่ในครอบครัวแตกแยกหรือขาดความผูกพันรักใคร่กัน ชีวิตในสังคมก็จะแตกแยกไปด้วย การพลัดพรากของครอบครัว เช่น การตาย การเจ็บป่วย การถูกทอดทิ้ง เหล่านี้ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเจ็บปวดและเสียใจอย่างสุดซึ้ง สิ่งเหล่านี้เป็นจุดเริ่มต้น จากสถานการณ์เลวร้ายต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการรู้สึกที่ฝังลึกอยู่ ทั้งนี้เนื่องมาจากความสัมพันธ์ของบิดามารดา มีส่วนเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กในทุก ๆ ด้าน และจะส่งผลต่อพัฒนาการด้านสุขภาพจิตของเด็กเมื่อเด็กเติบโตขึ้น นอกจากนั้นเด็กที่เติบโตมาจากสภาพครอบครัวแตกแยก จะรู้สึกว่าตนเองไม่เป็นที่ต้องการ ไม่มีความภาคภูมิใจในตนเอง คิดว่าตนเองไร้ค่า เมื่อต้องมาพบกับสภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถปรับตัวเองได้ เกิดความสับสน ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นไม่ดี ขาดความสัมพันธ์และไม่สามารถเข้ากันได้กับสังคม ไม่สามารถจะไปให้ถึงจุดหมายของตนได้ จึงหาทางออกด้วยการกระทำอัตวินิบาตกรรม เพื่อเป็นการหนีปัญหาหรือหนีสังคมเด็กที่พ่อแม่หย่าร้างมีปัญหาทางจิตใจสูงกว่าเด็กที่พ่อแม่อยู่ด้วยกัน

ประเด็นที่ 3 แนวทางการช่วยเหลือเบื้องต้นนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว

โดยแนวทางการช่วยเหลือเบื้องต้นแก่นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว นั้น ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือและความช่วยเหลือจากบุคคล 2 กลุ่มใหญ่ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก คือ

1. ตัวผู้ให้ข้อมูลหลัก

1.1 การพัฒนาบุคลิกภาพ

นักเรียนต้องเชื่อฟัง บิดา - มารดา ผู้ปกครอง เลือกคบเพื่อนที่ดีประพฤติตัวที่ดีเป็นแบบอย่างที่ดี คบเพื่อนที่นำพาไปกระทำแต่สิ่งที่ดี ๆ และใช้เหตุผลในการประกอบการตัดสินใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างรอบคอบ เพื่อไม่ให้ตนเองถูกชักชวนหรือชักจูงไปในทางที่ไม่ดีไม่เหมาะสม ความเป็นตัวของตัวเอง เข้าใจผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของโรงเรียนและสังคมและประพฤติปฏิบัติตามแบบแผนขนบธรรมเนียมที่ดีงาม

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

1.2 ด้านเพื่อน การคบเพื่อน

การคบเพื่อน การคบเพื่อนเป็นเรื่องสำคัญสำหรับเด็กและเยาวชน เพราะถ้าเยาวชนได้เพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนเกเร มีความประพฤติที่ไม่ดี ก็อาจถูกชักจูงให้เด็กและเยาวชนนั้นประพฤติปฏิบัติในทางที่เสียหายหรือเสียคนได้ ดังนั้น ควรเลือกคบเพื่อนที่ดี เพื่อนที่ประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดี ไม่ชักชวนเพื่อนไปในทางที่ไม่ดี พุดจาไพเราะ ไม่พูดหยาบคาย เห็นอกเห็นใจเพื่อน ไม่ชักชวนเพื่อนออกนอกกลุ่มนอกทาง เพื่อนควรส่งเสริมเพื่อนสนับสนุนให้มีความรู้ ดำเนินไปในทางที่ดียอมรับให้เกียรติเพื่อน ไม่คบเพื่อนเกเร

1.3 ด้านสื่อ การเลียนแบบสื่อ อิทธิพลของสื่อ

การเสพสื่อเป็นสิ่งที่สำคัญมากอย่างหนึ่ง ที่ตัวของเด็กเองจะต้องใช้วิจารณญาณในการเลือกเสพสื่อให้เหมาะสมกับเพศและวัยของตนเอง รู้จักวิเคราะห์ผลดี ผลเสียของสื่อแต่ละประเภท และแยกแยะพฤติกรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง

2. ด้านครอบครัว

ในด้านครอบครัว บิดา - มารดา ควรเอาใจใส่ดูแลให้ความรักความอบอุ่น อบรมสั่งสอนให้ลูกอยู่ในกรอบศีลธรรมคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามในสังคม มีเหตุมีผล ยอมรับฟังเหตุผล ความคิดของลูก ไม่บังคับให้ลูกทำตามใจตนเองหรือในสิ่งที่ลูกเห็นว่าไม่ดีหรือไม่ชอบควรให้อิสระแก่ลูกในเรื่องส่วนตัวบางเรื่อง ไม่จำกัดสิทธิเสรีภาพของลูก ไม่ควรเข้มงวดหรือเคร่งครัดในเรื่องระเบียบวินัยเกินไป บิดา - มารดาควรพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดหรือแลกเปลี่ยนการรับรู้กับลูก การให้เหตุผลที่ถูกต้อง ครอบครัวควรสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในบ้านหรือในครอบครัวให้มีความอบอุ่น ทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ลูก ๆ ครอบครัวควรเป็นผู้อบรมสั่งสอนบุตรหลานให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ไม่ปล่อยปละละเลยไม่สนใจลูก ให้คำปรึกษา บิดามารดาควรประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูกและครอบครัว บิดามารดาไม่ควรเลี้ยงลูกแบบตามใจ ให้แต่สิ่งที่ลูกอยากได้ แต่กลับไม่ให้ความรัก ไม่ให้ความอบอุ่นทางกายและทางใจ ให้แต่เงิน ทำให้ลูกติดนิสัยเอาแต่ใจตนเอง บิดามารดาควรใช้เวลาอยู่กับลูกด้วยกันให้มาก จะทำให้ลูกมีความอบอุ่น บิดามารดา ควรได้มีกิจกรรมทำร่วมกันในการพักผ่อนหย่อนใจเมื่อมีเวลาว่าง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ข้อเสนอแนะต่อผู้ให้ข้อมูลหลัก

- 1.1.1 เรียนรู้วิธีการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ตลอดจนสามารถแสดงอารมณ์ออกมาอย่างเหมาะสม
- 1.1.2 ฝึกทักษะการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นไปในทางสร้างสรรค์ให้มากขึ้น
- 1.1.3 การสร้างความมั่นใจและเสริมสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ตนเอง โดยการพัฒนาความสามารถของตนเองที่มีอยู่ให้มากขึ้น เพื่อเป็นพลังในการดำเนินชีวิตต่อไป
- 1.1.4 มีเป้าหมายในการดำรงชีวิต มีความมานะพยายามที่จะฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ และสร้างกำลังใจในชีวิตให้กับตนเอง
- 1.1.5 มองโลกในแง่ดี เผชิญปัญหา สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในสังคมได้อย่างเหมาะสม

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

1.2 ข้อเสนอแนะต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูลหลักควรยอมรับและเข้าใจในพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ให้ความสนใจ ติดตาม เอาใจใส่ต่อผู้ให้ข้อมูลหลักอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ให้กำลังใจ แนะนำสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมและดีงาม เพื่อให้ข้อมูลหลักจะได้เกิดความรู้สึกที่ดี ไว้วางใจที่จะมาขอคำปรึกษามากขึ้น

1.3 ข้อเสนอแนะต่อผู้ที่ศึกษาต่อไป

ผู้ที่ศึกษาต่อไป ควรจะต้องสร้างสัมพันธภาพ ความเป็นกันเอง ยอมรับและเข้าใจตัวผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยแสดงความรัก ความเอาใจใส่ สนใจ ห่วงใยผู้ให้ข้อมูลหลักอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลัก เกิดความรู้สึกไว้วางใจ ถ้าผู้ที่ระบายความรู้สึกที่แท้จริงออกมา จะทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาและควรให้การช่วยเหลือโดยการปรับพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษารายกรณี เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาอื่น ๆ เช่น การติดยาเสพติด ความเปี่ยงเบนทางเพศ ปัญหาทางการศึกษา ปัญหาการหย่าร้าง เป็นต้น

2.2 การศึกษารายกรณี ควรศึกษาต่อเนื่องเป็นเวลานานมากเท่าใดยิ่งได้ผลดีมาก ดังนั้นจึงควรเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2527). *การศึกษาศิลปะบุคคลเป็นรายกรณี*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กรมวิชาการ. (2540). *การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- จันทร์ฉาย พัทธศิริกุล. (2532). *ผลของการจัดโปรแกรมการศึกษาความกล้าแสดงออกต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา*. (วิทยาสตรมหาบัณฑิตพยาบาลศาสตร์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ประสาร ทิพย์ธารา. (2521). *พัฒนาการและการปรับตัวของวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพร่พิทยาอินเตอร์เนชั่นแนล.
- ปิยศรี บารณสาร. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าว ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนเอกชนชายล้วนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร*. (การศึกษามหาบัณฑิตจิตวิทยาการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ภาคยา โกกลินธุ. (2547). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว*. (การศึกษามหาบัณฑิตจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพมหานคร. (การศึกษามหาบัณฑิตจิตวิทยาการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- วัชรภรณ์ อภิวัชรกุล. (2535). *การศึกษารายกรณีของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม*. (การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- Eron, Leonard D. (1982). "Prescription of Aggression," American Psychologist. 35(3) : 244 - 252 ; March.